कनुप्रष न० कन–इनु कन्या दीप्ता ओषति उष–क। कन्या-पुष्के शारा०। [काप प्रनिकपति न णत्वम् कपोलः।

कप चलने (सौत्रः)पर०अक०सेट्। कपति अका(क)पीत् च-

कप चलने भ्वादि०इदित् आत्म०अक०सेट्। कम्पते अकम्पिष्ट चकम्पे। कम्पा कम्पनम् कम्पितः कम्पमानः कम्पितुम् कम्पनः कम्पित्वा। "ससुद्राश्च चकम्पिरे" देवीभा० "चकम्पे तीर्णलौहित्ये तस्मिन् प्राग्ज्योतिषेश्वरः" रघुः। "महाकटितटश्रोण्यः कम्पमानाः पयोधरैः" भा०व०४३। णिचि कम्पयति अचिकम्पत्। अत्र फलवत्कर्त्तर्यपि पर० "द्रुमां कम्पयन्त्योनिपतन्ति चोल्काः"। आर्षे क्वचित् न पर० "अकम्पत मेदिनीम्" रामा०।

अनु+दवायामनुपहे सक० "प्रकम्पनेनानुचकम्पिरे सुराः" माघः स्वार्थे णिच् तत्रार्थे "प्रथमा दृष्टिर्विवानुकम्पयत" कुमा०। कर्म्मणि अनुकम्प्यते "अनुकम्प्यतामयं जनः पुनर्दर्शनेन यकु०।

आ+ईषच्चलने। "अनोकहाकम्पितपुष्पगन्धिः" रघुः। सम्यक्कम्पने च "शतं विज्ञानवतामेको धनवानाकम्पयते" हा०उप०। [१४,२,२,१७।

उद्+ऊर्द्धतयाचलने। "ऊर्त्तोर्द्धसुत्कम्पयति" शत०ब्रा०

प्रति+प्रतिरूपकत्वने यथा स्वस्य कम्पनं तत्तुल्यमन्यस्य कम्पनं प्रतिरूपकम्पनम्। "गतेन भूमिं प्रतिकम्पयंस्तटम्" भा० वि० २०। [हेषि" गीता।

वि+विशेषेण चलने। "स्वधर्मेमपि चावेक्ष्य न विकम्पितुमर्हसि"+सम्यक् चलने। "यस्य व्यातलनिर्घोषात् समकम्पन्त शत्रवः" भा० विरा० १९अ०।

कप पु० कानि जलानि पाति पा–रक्षणे–क। १वरुणे जलपतित्वात् तस्य तथात्वम् पा–पाने क। २जलपायिनि त्रि०। ३असुरविशेषेषु तेषां धर्म्मविशेषप्रतिपादनं ब्राह्मणकार्त्तकबधकथा च यथा।

"देवाऊचुः महास्वव्यतिक्रान्तानामस्माकं लोकपूजित!। वनेन हृता भूमिः कपैश्च त्रिदिवं प्रभो!। ब्रह्मोवाच। गच्छध्वं शरणं विप्रानाशु सेन्द्रादिवौकसः। प्रसाद्य तानुभौ लोकावाप्स्यथ यथा पुरा। ते ययुः शरणं विप्रानूचुस्ते तान् जयामहे। इत्युक्तास्ते द्विजान् प्राहुर्ज्जयतेह कपानिति। भूगतान् हि विजेतारो वयमित्यब्रुवन् द्विजान्। ततः कर्म्म समारब्धं ब्राह्मणैः कपनाशनम्। बद्ध्वा प्रेषितोदूतो ब्राह्मणेभ्यो धनी कपैः। (धनी तस्मा दत्तः) भूगतान् ब्राह्मणानाह धनी कपवधो यथा। भवद्भिः सदृशाः सर्व्वे कपाः किमिह वर्त्तते। सर्व्वे वेदविदः प्राज्ञाः सर्व्वे च क्रतुयाजिनः। सर्व्वे सत्यव्रताश्चैव सर्व्वे तुल्या महर्षिभिः। श्रीश्चैव रमते तेषु धारयन्ति श्रियञ्च ते। वृथा दारान्न गच्छन्ति वृथा मांसं न भुञ्जते। दीप्तमग्निं जुह्वते च गुरूणां वचनेस्थिताः। सर्व्वे च नियतात्मानोबलानां संनिभागिनः। उपेत्य धनकैर्यान्ति न सेवन्ति रजस्वलाम्। स्वर्गतिश्चैव गच्छन्ति तथैव शुभकर्म्मिणः। अभुक्तवत्सु नाश्नन्ति गर्भिणीदुःखकादिषु। रमन्ते न च दीव्यन्ति दिवा चैव न शेरते। एतैश्चान्यैश्च बहुभिर्गुणैर्युक्तान् कथं कपान्। विजेष्यथ? निवर्त्तध्वं निवृत्तानां शुभं हि वः। ब्राह्मणा ऊचुः। कपान् वयं विजेष्यामोये देवास्ते वयं स्मृताः। तस्माद् वध्याः कपास्माकं धनिन्! याहि यथागतम्। धनी गत्वा कपानाह न वोविप्राः प्रियङ्कराः। गृहीत्वा ऽस्त्राण्यतोविप्रान् कपाः सर्व्वे समाद्रवन् सशस्त्रायुधान् दृष्ट्वा कपान् सर्व्वे द्विजातयः। व्यसृजन् ज्वलितानग्नीन् कपानां प्राणनाशनान्। ब्रह्मदण्डाहतभुजः कपान् हत्वा सनातनाः। नभसीव यथाऽस्त्राणि व्यवर्द्धन्त नराधिप!। हत्वा वै दानवान् देवाः सर्व्वे संभूय संयुगे। तेनाभ्यजानन् हि तदा ब्राह्मणैर्निहतान् कपान्। अथागस्य महातेजा नारदोऽकथयद्विभो। यथा हता महाभागैस्तेजसा ब्राह्मणैः कपाः। नारदस्य वचः श्रुत्वा प्रीता सर्व्वे दिवौकसः। प्रशशंसुर्द्विजांश्चापि ब्राह्मणांश्च यशस्विनः। तेषां तेजसा वीर्य्यं देवानां वर्द्धते ततः। अवाप्नुवंश्चामरत्वं त्रिषु लोकेषु पूजितम्"। भा० अनु० १५७अ०।

कपट स्त्री कप–अटन्, कं ब्रह्माणमपि पटति आच्छादयति पट–अच् ६त० वा अर्द्धर्चादि। यथास्थितवस्तुनोऽन्यथा प्रकाशनरूपे हृदयस्थभावनिगूहनरूपे च छले अमरः। "मयि सकपटं किञ्चित् क्वापि प्रणीतविलोभने" शा०द०। "नरेन्द्रसिंह! कपटं न वोढुं त्वमिहार्हसि" भा०आ०७४। कपटस्य भावः ष्यञ्। कापट्य न० तल् कपटता स्त्री त्व कपटत्व न० कपटभावे। कापट्यञ्च अन्यथास्थितवस्तुनोऽन्यथाप्रकाशनरूपव्यापारभेदः छद्मतमावस्य प्रच्छादनञ्च। कपटमस्त्यस्य ठन्। कपटिक कपटयुक्ते शब्दर०। इनि कपटिन् कपटयुक्ते त्रि० स्त्रियां ङीष्। साच (चिड़ा) नामगन्धद्रव्ये राजनि०। कप–अटन्। गौरा०ङीष् कपटी। परिमाणभेदे (एक आँकोड़) शब्दर०।

कपटधारिन् त्रि० कपटं धारयति ट–णिनि। कपटयुक्ते शब्दर० स्त्रियां ङीप्।